

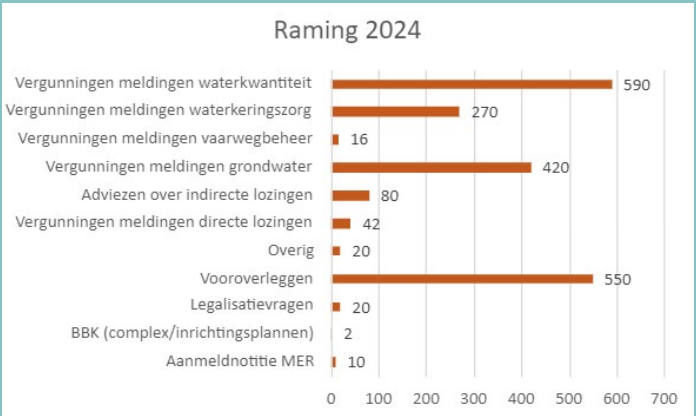
Dit programma is opgesteld om inzicht te geven in de uitvoering van de activiteiten van het waterschap Rijn en IJssel in de rollen van vergunningverlener, toezichthouder en handhaver (VTH). Door de uitvoering van deze taken zorgt het waterschap ervoor dat het watersysteem (watergangen, dijken, etc.) in goede staat blijft, dat watervervuiling wordt voorkomen en dat er tegelijk ruimte is voor maatschappelijke ontwikkeling. Het jaar 2023 stond voor een groot deel in het teken van de implementatie van de Omgevingswet en de gevolgen hiervan voor de VTH-processen. Hierbij zijn de interne werkprocessen aangepast, en goede samenwerkingsafspraken met de ketenpartners gemaakt. De Omgevingswet is op 1 januari 2024 in werking getreden. In 2024 is deze wet de basis bij het uitvoeren van onze activiteiten. De Omgevingswet en bijhorende Omgevingsbesluit bieden dan ook de juridische grondslag voor onze verantwoordelijkheid en taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). Alle organisaties die VTH-taken uitvoeren zijn verplicht een uitvoeringsprogramma op te stellen.

Het programma is opgesteld als basis voor de uit te voeren werkzaamheden van de unit Vergunningverlening en Handhaving. Daarnaast biedt dit plan inzicht aan de organisatie, het bestuur en de overige bevoegde gezagen in ons beheergebied over de geplande werkzaamheden in 2024.

Vergunningen en meldingen

Aantal geplande vergunningen per doelgroep

Vergunningverlening is vraag gestuurd en daarmee is de raming van de uren van vergunningverlening op voorhand moeilijk in te schatten. Op basis van de ervaringscijfers van afgelopen jaren en specifiek van 2023 is een inschatting gemaakt van de verwachte vraag voor vergunningverlening in 2024.

Van de verwachte vraag voor vergunningverlening is ingeschat dat circa 70 aanvragen worden gedaan vanuit het waterschap, waarvoor de zogenaamde vergunning eigen dienst (VED) wordt verleend. Daarnaast ligt er steeds meer accent op vooroverleg is het de verwachting dat het aantal nog meer toeneemt in 2024.

Projecten vergunningen

Naast de reguliere aanvragen zijn er een aantal bijzondere projecten die aandacht vragen. Dit zijn naast de bekende meerjarige projecten (Zwarte Cross, Rijnkade Arnhem, Iseldoks en Voltastraat Doetinchem) ook initiatieven op het gebied van mestverwerking, thermische energie uit oppervlaktewater (TEO) en stedelijke ontwikkeling nabij waterkeringen en windturbines. Uit ervaring weten we dat deze vergunningprocedures, waarbij het vooroverleg een onderdeel van is, langdurige en tijdrovende activiteiten zijn.

Buiten bovenstaande bijzondere procedures hebben een aantal (beleids)ontwikkelingen ook invloed op de werkvoorraad van vergunningverlening. Deze ontwikkelingen zijn:

- * Periodieke actualisatie van de vergunningen
- * Vergunningverlening als regiehouder
- * Grondwaterbeleid (zowel kwantitatieve als kwalitatieve toetsing) inclusief vertaling naar werkinstructie
- * Afvalwaterketen (bron)aanpak en aansluiting project “Water op Maat” waaronder de aanpassing van een vijftal RWZI’s op de langere termijn
- * Werkprotocol voor evenementen in, op, met, bovenop of rondom water dat geen officieel zwemwater is.

Algemene speerpunten en ontwikkelingen

Speerpunten en ontwikkelingen

- Vanaf 1 januari 2024 is de Omgevingswet van kracht. Evalueren van de gewijzigde VTH-werkprocessen en de gemaakte samenwerkingsafspraken met ketenpartners.
- Doorgaan met het voorbereiden en implementeren van veranderende wetgeving, in het VTH-werkveld, zoals de Wet VTH Kwaliteitscriteria, Wet open overheid (WOO) en Wet politiegegevens (WPG).
- Afronden Actualisatie van het Handhavingsbeleid samen met waterschappen in NO-Nederland.
- Verbeteren van bestaande VTH-werkprocessen, naast het inrichten en implementeren van nieuwe processen waaronder het vergunningenproces grondwateradministratie.
- Kennisdeling (o.a. ZZS en BBT).
- Zaakgericht en volgens de principes van LEAN werken is uitgangspunt voor zowel vergunningverlening als toezicht en handhaving.
- Doorontwikkeling Antea Besturingsmodel (vertaling naar milieubelastende activiteiten).
- Doorgaan en blijvend verbeteren van de (interne) samenwerking.
- Duidelijke voorlichting en communicatie blijft van belang voor een goed vergunningenproces en draagt bij aan preventieve handhaving.
- Actueel volledig gedigitaliseerd advies en vergunningenbestand voor lozingen, inclusief een digitaal analysebestand van de meetresultaten van toezicht.

Doorgaan met samenwerking (zie ook jaarverslag)

- Stuurgroep Waterkracht VTH
- Ketenpartners
 - * Rijkswaterstaat
 - * Provincies (Gelderland en Overijssel)
 - * Omgevingsdiensten
 - * Gemeenten
- Groene BOA’s (Keurmerk Veilig Buitengebied)

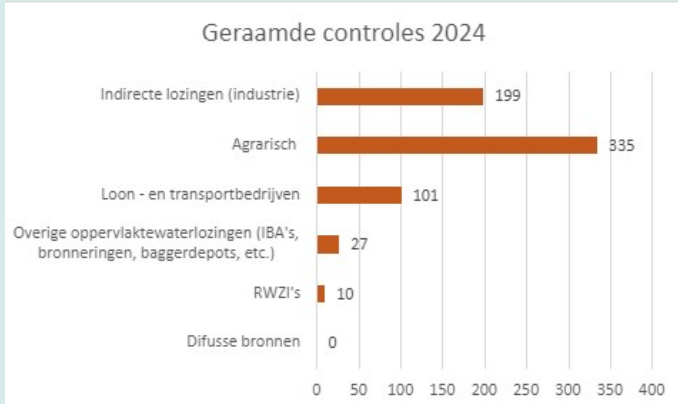
Bevoegdheden verantwoordelijkheden en scheiding

De bevoegdheden en verantwoordelijkheden van vergunningverleners en toezichthouders liggen vast in mandateringsbesluiten, het functieboek met de functieprofielen en competentieprofielen. Er is een functiescheiding vergunningverlening en handhaving op persoonsniveau.

Toezicht en Handhaving

Aantal geplande zaken/controles

Onder andere op basis van de risicoanalysemethodiek, waarbij o.a. naleefgedrag, soort lozing, geloosde stoffen en imagoschade een rol spelen en de uitkomsten van de analyses van de jaarverslagen van voorgaande jaren wordt de planning bepaald. Hierbij wordt ook expert judgement toegevoegd aan het geheel. Zo is de inzet van het toezicht afgestemd op de objecten die de grootste invloed (kunnen) hebben op het watersysteem.

Niet alle taken en bevoegdheden uit het besturingsmodel zijn te vertalen naar concrete uit te voeren zaken en controles. Dit geldt vooral voor de taken en bevoegdheden rondom de Keur, grondwater, scheepvaart, maar ook voor heffingen. Voor de uitvoering van deze taken zijn op basis van ervaring en aantal controles van voorgaande jaren via het besturingsmodel uren gereserveerd (inclusief eerste lijnstoezicht door de buitendienst).

Taakveld	Gereserveerde uren 2023
Keur - Watersysteem - Waterkeringen	1509 928
Besluit bodemkwaliteit	560
Grondwater	1793
Scheepvaart	225

Projecten Toezicht

Er worden naast de reguliere geplande controles ook projecten uitgevoerd. Deze projecten hebben niet alleen op betrekking op toezicht en handhaving, maar ook op vergunningverlening.

- Veranderende rol toezichthouder in het kader van ‘Schoon Water’ (agrarisch)
- Luchtsurveillance
- Voorlichting gewasbescherming
- Vervolg aanpak Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)
- Zwarte Cross
- Project rubbergranulaat
- Toezicht wederkerende vergunningen
- Toezicht grondwater (tijdelijke bronnering, inzicht onttrekkingsputten witte gebieden (LGR op orde), drainage)
- Toezicht dijk Olburgen, inclusief loslopende honden.

Toelichtende tekst Uitvoeringsprogramma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving 2024

We doen het samen!

Unit V&H van Waterschap Rijn en IJssel streeft naar een professioneel team met een hoog eigen verantwoordelijkheidsgevoel en werkt vanuit duidelijke kaders en op een open en eenduidige manier naar de burgers communiceert.

Het doel is bij te dragen aan een veilige omgeving voor iedereen. Op deze manier draagt unit V&H steentje bij aan het waterbeheer “veilig en op maat”; voldoende en schoon water en bescherming bij hoogwater.

De unit neemt zoveel mogelijk zelf de leiding binnen de kaders die het Waterschap en de wetgever hebben gemaakt. Binnen deze kaders borgt de unit V&H haar eigen manier van werken in werkprocessen, zodat wij op een aantoonbare en eenduidige manier werken en niet worden geleefd door de waan van de dag.

Vergunningen

Voor het verlenen van vergunningen en meldingen zijn volgens de wet- en regelgeving procedures vastgesteld waarbij termijnen zijn opgenomen. In onderstaande tabel is opgenomen wat de te hanteren wettelijke termijn is. In 2023 heeft het waterschap gemiddeld genomen 96,5% van de vergunningprocedures en 97,8% van de meldingen, afgehandeld binnen de genoemde termijnen.

Activiteit/Procedure	Termijn
Meldingen	4 weken
Meldingen Besluit bodemkwaliteit	5 dagen
Advies (werkafpraak)	4 weken
Aanmeld Mer notitie-besluiten	6 weken
Omgevingsvergunningen wateractiviteiten (inclusief Vergunning Eigen Dienst VED)	8 weken (uitzondering 26 weken grote infrastructurele werken en milieubelastende activiteiten met een IPPC-installatie of Seveso-inrichting)

Conform vergunningenstrategie uit 2021 is de servicenorm voor 2024 om 85% van de vergunningsprocedures binnen de wettelijke termijn af te handelen, waarbij gestuurd wordt op een goed en efficiënt vooroverleg met onze klanten. Een goede afstemming en samenwerking met de taakhoudelijke units is hierbij essentieel. Bij (dreigende) overschrijdingen van de wettelijke termijn wordt altijd vooraf gecommuniceerd met de initiatiefnemers of ingeval van advies aan ketenpartner gezag afgestemd. Dit resulteert in een nieuwe afhandelingstermijn met wederzijdse instemming.

Aanvullend streven we in 2024 de volgende percentages na als servicenorm met betrekking tot meldingen en adviezen:

- 95% van alle meldingen (behoudens Besluit bodemkwaliteit) binnen 2 weken af te ronden;
- 100% van alle meldingen Besluit bodemkwaliteit binnen 5 werkdagen af te ronden. Omdat na 5 dagen van melding de melder direct over mag gaan tot uitvoering van de voorgenomen werken en na toepassing de situatie veelal onomkeerbaar is, worden de meldingen Besluit bodemkwaliteit direct vanuit toezicht opgepakt en beoordeeld. In basis wordt enkel het voeren van vooroverleggen en het toetsen en vaststellen van gebied specifiek beleid uitgevoerd door vergunningverlening;
- 80% van alle adviezen aan andere ketenpartners binnen 4 weken af te ronden.

Of aan de verwachte percentages van afhandeling kan worden voldaan, is o.a. afhankelijk van de volgende factoren: het aantal aanvragen dat wordt ingediend, de complexiteit van de aanvragen, het moment waarop een vergunning- of meldingsplichtige activiteit kenbaar wordt gemaakt, en of de samenwerkingsafspraken met de ketenpartners worden nagekomen.

Een goed en tijdig vooroverleg met de aanvrager leidt in de regel tot een snellere afhandeling van de aanvraag en een vergunning die ook inhoudelijk goed is afgestemd op de behoefte van zowel het waterschap als de aanvrager.

De benodigde sturingsrapportages en brondata worden verder verfijnd in 2024 om vanuit het zaakstelsel en bijhorende rapportagemodule nog meer grip en inzicht te verkrijgen in de werkvoorraadbeheersing. Hiervoor wordt o.a. het vergunningbestand voor directe lozingen inclusief een gedeelte van de voorschriften en stoffen overzicht (met name ZZS) volledig gedigitaliseerd, evenals de analyserapporten van toezicht en handhaving. Daarnaast wordt een afvalwaterketen (bron) aanpak opgesteld.

Toezicht en handhaving

In het handhavingsbeleid liggen de risicoanalyse, de prioriteringssysteematiek en de sanctiestrategie vast en hoe ze moeten worden uitgevoerd. Het handhavingsbeleid is vastgesteld in de Nota Integraal Watertoezicht 2017. In 2023 is gestart dit handhavingsbeleid (in het kader van de Omgevingswet) te actualiseren samen met de waterschappen in NO-Nederland. Begin 2024 wordt dit nieuwe handhavingsbeleid bestuurlijk vastgesteld. In dit uitvoeringsprogramma worden de beleidsdoelen vertaald naar de concrete inzet van menskracht en middelen.

Het afwegingskader voor de inzet van toezicht en handhaving gebeurt op basis van risicoanalyse-methodiek en de resultaten van de controles van voorgaande jaren. De volgende wetten en regelgeving zijn van toepassing bij het uitoefenen van onze toezichtstaak:

- Omgevingswet
- Besluit Activiteiten Leefomgeving (BAL) agrarische als industriële lozingen
- Waterschapsverordening, inclusief bruidsschat agrarische als industriële lozingen
- Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden
- Scheepvaartverkeerswet en Binnenvaart Politierglement

Nieuw door de Omgevingswet is het toezicht op de Vergunningen Eigen Dienst en het Projectbesluit.

Daarnaast voeren we indirect toezicht uit. Het indirect toezicht heeft betrekking op inrichtingen die via de gemeentelijke riolering lozen op onze uitvoeringstechnische werken (RWZI) en die de werking hiervan kunnen beïnvloeden. Waar mogelijk combineren we handhavingscontroles met controles op de heffingen, in samenwerking met GBLT.

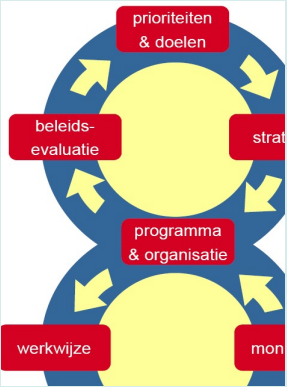
Voor de toezichtstaak is een inschatting gemaakt van de hoeveelheid benodigde uren om deze op adequaat niveau te kunnen uitvoeren. De taken zijn geprioriteerd met het Antea besturingsmodel en verdeeld over de verschillende toezichthouders. Uitgangspunt daarbij is het kwaliteitscriterium dat elke taak door twee handhavers moet kunnen worden verricht om “bedrijfszekerheid” te garanderen. Deze vervangbaarheid kan ook over meerdere waterschappen worden georganiseerd. Bij de planning van toezicht wordt rekening gehouden met een roulatiesysteem bij objecten, partijen en inrichtingen en geografische gebieden, om een onafhankelijke relatie te waarborgen. Ons uitgangspunt bij complexe bedrijven is om minimaal eens in de twee jaar de toezichthouders en handhavers te rouleren.

Voorlichting wordt beschouwd als preventieve handhaving. Door goede informatie te verstrekken wordt het naleefgedrag verhoogd. Voorlichting kan onderdeel zijn van de bedrijfsbezoeken, maar gebeurt ook door middel van het opstellen van nieuwsbrieven, folders, persberichten en het verzorgen van presentaties.

Uit het jaarverslag 2023 blijkt dat het naleefgedrag van 82% naar 79% is gegaan. De inzet van toezicht is meer afgestemd op risicovolle activiteiten met als gevolg dat het gemiddeld naleefgedrag hierdoor lager uitkomt. Meer doelgerichte controle bezoeken dragen bij aan een positieve bijdrage voor schoonwater. Door daarnaast een professionaliseringsslag bij plannen van de controles en ingebruikname van de nieuwe risicomethodiek (Anteatoel) in 2022 is sindsdien ook voor de toezichtstaak Keur Watersysteem en Keur Waterkering het naleefgedrag bepaald. Daarbij moet worden opgemerkt dat de toezichtstaak Keur in eerste instantie door de buitendienst wordt uitgevoerd (1e lijns-toezicht) en deze controles worden niet meegenomen bij het bepalen van het naleefgedrag. Bij complexe situaties en tekortkomingen worden de controles uitgevoerd vanuit handhaving. In 2024 willen we het naleefgedrag blijven stimuleren.

Melding en calamiteiten

Incidenten en calamiteiten zijn niet te programmeren. Deze doen zich op enig moment voor waarop het waterschap direct of binnen korte tijd moet reageren. Omdat de impact van een incident en eventuele calamiteiten enorm kunnen zijn en niet te voorspellen, krijgt de incidentenbestrijding de hoogste prioriteit. Het waterschap is 24 uur per dag telefonisch bereikbaar.

Toelichtende tekst Uitvoeringsprogramma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving 2024

Hoofdthema's Waterbeheerprogramma 2022-2027

Het waterschap heeft als algemene doelstelling om veiligheid, voldoende water en schoon water te realiseren. In het Waterbeheerprogramma zijn een viertal hoofdthema's opgenomen (Veilig gebied, klimaat robuust, gezonde leefomgeving en Circulaire economie en energietransitie).

Het werkveld vergunningverlening en toezicht en handhaving heeft tot doel een significante bijdrage te leveren aan deze doelstellingen van het waterschap. Een goede samenwerking met andere toezichthoudende (bestuurs)organisaties is hierbij erg belangrijk.

Hoofdthema Veilig gebied

We beschermen ons gebied tegen overstromingen vanuit de grote rivieren en grotere beken. Activiteiten boven, in, op of aan de waterkering kunnen de stabiliteit, hoogte, erosiebestendigheid, beheerbaarheid, inspecteerbaarheid en toekomstbestendigheid nadelig beïnvloeden, waardoor een waterkering niet meer voldoet aan de gestelde normen. Vergunning, melding of advies is vereist voor werken of werkzaamheden boven, in, op of aan de waterkering. Het toezicht vindt risico gestuurd plaats waarbij gecontroleerd wordt of deze werkzaamheden volgens de voorschriften worden uitgevoerd. Daarnaast vindt toezicht plaats of er voldoende onderhoud door derden aan de keringen is gedaan.

Hoofdthema Klimaat robuust

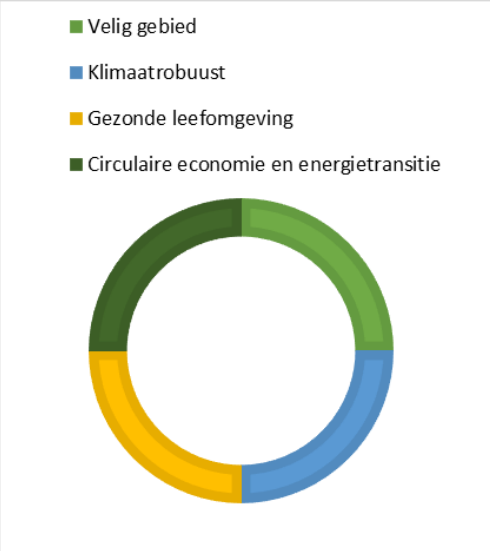
Het regionaal watersysteem is ingericht om een optimale balans tussen te nat en te droog te bereiken. De afhandeling en toezicht op de naleving van meldingen en vergunningen voor o.a. de grondwateronttrekkingen, infiltraties, drainages en eventuele noodzakelijke aanvullende verboden op grond- en oppervlaktewateronttrekkingen dragen bij aan een optimaal voorraadbeheer van grond- en oppervlaktewater. Hierbij wordt rekening gehouden met de geldende beleidskaders, de gebiedseigen omstandigheden en waar nodig door het toepassen van lokaal maatwerk en specifieke vergunningvoorschriften.

Hoofdthema Gezonde leefomgeving

We zorgen voor een schoon en gezond watersysteem voor de mensen en de ecologie in het gebied. Vergunningverlening, toezicht en handhaving draagt bij aan een schoon en gezond watersysteem door te zorgen dat emissies naar het oppervlaktewater voldoen aan gestelde normen¹ voor het watersysteem, de waterkwaliteit en waterbodem maar ook dat emissies geen bedreigingen zijn voor een doelmatige werking van de (afval)waterketen en rioolwaterzuiveringsinstallaties. Voor de optimalisatie van de afvalwaterketen is een goede samenwerking met gemeenten en omgevingsdiensten belangrijk en zetten we in op ketensamenwerking. Via voorschriften in de vergunningen en/of maatwerkbesluiten en het toezicht op de naleving van wetgeving en regels bij bedrijven wordt ingezet op kwaliteitsverbetering van het effluent. Hierbij gaat ook aandacht uit naar het verminderen van opkomende (zeer zorgwekkende) stoffen in het oppervlaktewater en de waterbodem, waaronder medicijnresten via bronaanpak. Nieuwe lozingen worden al dan niet vergund vanuit de juridische kaders, lettend op de gestelde doelen en de draagkracht van het watersysteem en RWZI's. Ook kennisoverdracht en voorlichting aan verschillende doelgroepen dragen bij aan schoon en gezond water, zoals bijvoorbeeld waar het gaat om de landbouw en het gebruik van nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen.

Hoofdthema Circulaire economie en energietransitie

We werken (samen) aan een klimaat neutrale taakuitvoering en circulaire economie. Vanuit vergunningverlening, toezicht en handhaving is, met onder andere de bronaanpak, in het afwegingskader bij lozingsactiviteiten volop aandacht voor minimalisatie en hergebruik van grond- en hulpstoffen en de nuttige inzet van reststromen. Dit wordt zoveel mogelijk integraal beschouwd, passend binnen het afwegingskader van vergunningverlening. Ook is er aandacht voor de inzet en stimulators van innovatieve duurzame ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld aquathermie, wind- of waterenergie en biogasproductie. Wij zien mogelijkheden om via vergunningverlening, toezicht en handhaving een bijdrage te leveren in de belangenafweging voor andere maatschappelijke thema's in de beleving en leefbaarheid van de omgeving zoals bijvoorbeeld georganiseerde recreatie en watererfgoed.

VTH kwaliteitscriteria Waterbeheer

In 2016 hebben de kwaliteitscriteria een wettelijke grondslag gekregen en moeten alle organisaties die wettelijke taken uitvoeren in het Wabo-domein aan deze criteria voldoen. De kwaliteitscriteria zijn afgestemd op vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) in het waterbeheer. Met het in werking treden van de Omgevingswet moeten alle organisaties ook buiten het voormalige Wabo-domein voldoen aan de kwaliteitscriteria VTH.

Aan veel van de kwaliteitscriteria voldoet WRIJ inmiddels al, maar er blijft altijd ruimte voor door ontwikkelen en verbeteren. Vanuit de criteria 'kritiek massa' is een goede kennis-dekkingsgraad (personele back-up) op alle waterthema's een aandachtspunt. In 2022 is het opleidingsplan opgesteld, dit plan wordt jaarlijks geactualiseerd.

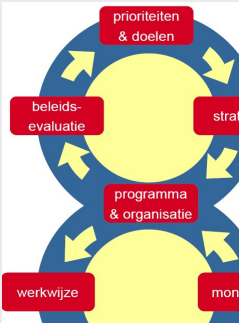
De procescriteria stelt ook eisen aan de PDCA-cyclus oftewel beleidscyclus. Om blijvend te voldoen aan de kwaliteitscriteria en te voldoen aan de Omgevingswet moet in 2024:

- het Handhavingsbeleidsplan (Nota Integraal Watertoezicht 2017), inclusief de toezichtstrategie worden geactualiseerd en vastgesteld
- Het besturingsmodel (Antea) worden doorontwikkeld naar milieubelastende activiteiten t.b.v. het hele VTH-proces waarop risico wordt bepaald ten behoeve van de prioritering van de werkzaamheden.
- De Kwaliteits-, arbo- en milieu- (KAM)procesbeschrijvingen worden geactualiseerd in het kader van de Omgevingswet.

Monitoring prestaties en effecten vergunningen en handhaving

Om te voldoen aan de PDCA cyclus wordt het uitvoeringsprogramma per triaal/kwartaal gemonitord. De geplande controles, het naleefgedrag, de afhandeltermijnen en ingezette uren voor handhaving en vergunningen worden dan bekeken. Indien nodig vindt bijstelling van doelen en prioriteiten plaats. Bij grote veranderingen worden voorstellen tot bijsturing voorgelegd.

Eind 2024 stellen we – overeenkomstig het Omgevingsbesluit - een verslag op over de activiteiten die we het voorgaande jaar hebben uitgevoerd op gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving.

Verbeteren informatievoorziening en dienstverlening

De Omgevingswet, het voldoen aan de kwaliteitscriteria en de wet Digitale overheid leggen al jaren een grote druk op de huidige procesinrichting en informatievoorziening. Al in 2019 is het verandertraject in gang gezet om een toekomstbestendig informatie/zaaksysteem te implementeren dat past binnen de i-strategie en i-architectuur van het waterschap. Onze primaire taken veranderen niet, maar wel de dienstverlening en de manier waarop de VTH-taken worden uitgevoerd. De burger verwacht van de overheid een veilige, digitale en toegankelijke overheid. Daarnaast vraagt de toenemende digitalisering om een betere beveiliging en ook bescherming van de privacy. Eind 2020 is het nieuwe zaakstelsel 'live' gegaan. Sinds 1 januari 2024 is het zaakstelsel gekoppeld met de DSO om via dit landelijke digitale stelsel de vergunningen en meldingen in te lezen. Aandachtspunten voor verdere ontwikkeling in 2024 zijn de doorontwikkeling van de sturing rapportage en inzicht in brondata. Ook de koppeling van het zaakstelsel met de mobiele app om de informatie-uitwisseling met de toezichthouders in het veld en de buitendienstmedewerkers te ondersteunen is een aandachtspunt.

Het Waterschap is gestart met diverse activiteiten om de dienstverlening te optimaliseren. Zo is er een begin gemaakt met de inrichting van een klantcontactcentrum (KCC), is de website geoptimaliseerd en is er gestart met (digitaal) zaakgericht werken. In 2024 wordt het dienstverleningsconcept organisatie breed uitgerold.

¹ Zoals de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) en de doelen voor natuurlijk water (specifiek HEN, SED, of waardevol water), het stedelijke water en de overige kleine watergangen in landelijk gebied)

Toelichtende tekst Uitvoeringsprogramma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving 2024

Omgevingswet

Vanaf 1 januari 2024 is het zover en is de Omgevingswet van kracht. We werken met alle ketenpartners met de Omgevingswet én het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Via het DSO kunnen burgers en bedrijven de regels over de leefomgeving van alle overheden bij elkaar inzien en checken of voor een initiatief een vergunning nodig is. Ook kan via dit kanaal een vergunning aangevraagd worden of melding gedaan. De Omgevingswet gaat ervan uit dat overheden goed samenwerken, zowel bij het opstellen van beleid en regelgeving, als ook bij het behandelen van vergunningaanvragen.

De Omgevingswet heeft dus gevolgen voor de uitvoering van de VTH-taken. De Omgevingswet stelt de gebruikers van de fysieke leefomgeving centraal. Er is meer ruimte om te ondernemen en de procedures zijn korter. Het uitgangspunt van de wet is dat voor een activiteit in de leefomgeving bij het bevoegde gezag (gemeente) één aanvraag wordt ingediend en dat vervolgens één vergunning wordt verleend. Van belang is dat de waterbeheerders voldoende mogelijkheden houden om hun taken, zoals direct handhavend kunnen optreden, efficiënt uit kunnen voeren. Belangrijke aandachtspunten zijn:

- bij bevoegdheden horen ook verantwoordelijkheden;
- voor ‘enkelvoudige’ gevallen is het waterschap bevoegd gezag voor wateractiviteiten (wel afstemming met ketenpartners noodzakelijk);
- aparte vergunning waterbeheerder bij samenloop situaties.

Het waterschap is in 2017 al gestart met de implementatie van de Omgevingswet waarbij een actieplan als groeidocument was opgesteld. Hierin stond hoe het waterschap de nieuwe taken en verantwoordelijkheden op grond van de Omgevingswet gaat implementeren. De veranderingen gaan verder dan alleen een verschuiving in de rol van bevoegd gezag. De focus van vergunningverlening verschuift gedeeltelijk naar toezicht en handhaving. Dit groeidocument werd continue aangevuld op basis van ervaringen. Inmiddels zijn de procedures in het zaakstelsel DJUMA, inclusief sjablonen en werkinstructies klaar voor het afhandelen van meldingen en vergunningaanvragen. Ook is er een koppeling met de DSO. Aandachtspunt voor 2024 is de doorvertaling van de productie naar de sturingsrapportages maar ook het herschrijven van de sjablonen naar meer begrijpelijke taal (B1-niveau).

Op gebied van samenwerking zijn met de ketenpartners goede afspraken gemaakt over hoe het gezamenlijke werkproces vorm te geven. Basis voor deze afspraken is het in 2021 samen met gemeenten en andere ketenpartners opgestelde notitie “uitgangspunten samenwerking Gelderland breed”. Er zijn inmiddels met alle partners afspraken gemaakt over o.a. de intake- en omgevingstafel, wie voert de regie over een initiatief, coördinatie tussen bevoegde gezagen en het gebruik van de samenwerkingsvoorziening (SWF) in de DSO. In de regio Achterhoek en Arnhem zijn de afspraken doorvertaald naar tijdlijnen in het vergunningenproces en is dit in de praktijk geoefend in ketentesten. Vanaf 1 januari 2024 werken we conform de gemaakte afspraken. In begin kosten de procedures waarschijnlijk wel iets meer tijd in de afhandeling en vooral de afstemming met de ketenpartners. In het begin van het 2e kwartaal evalueren we samen met de ketenpartners hoe het loopt en/of bijsturing van de gemaakte samenwerkingsafspraken nodig is. Voor ons waterschap si met name de koppeling tussen de samenwerkingsvoorziening (SWF) en DJUMA nog een aandachtspunt.

Omdat de waterbeheerders bevoegd blijven voor wateractiviteiten moesten er ook afspraken gemaakt worden met de provincies, RWS en de aangrenzende waterschappen. Bij een initiatief kan door middel van magneet-activiteiten of samenloop de bevoegdheid verschuiven om de omgevingsvergunning water te verlenen. In 2023 is een eerste aanzet hiervoor gedaan om te komen tot afspraken, in 2024 wordt deze aanzet aan de hand van praktijkvoorbeelden verder geconcretiseerd. Hierbij worden de oude met RWS gemaakte werkafspraken in de handreiking samenloop geactualiseerd.

Concreet wordt in 2024:

- Evalueren met ketenpartners van het nieuwe vergunningenproces en de samenwerkingsafspraken (begin 2e kwartaal) en bijsturen van de gemaakte afspraken.
- Was/wordt-analyse wettelijk kader
- Specifiek voor toezicht:
 - * 1 kwartaal vaststellen actualisatie Handhavingsbeleidsplan (Nota Integraal Watertoezicht 2017), inclusief de toezichtstrategie
 - * wat betekent zorgplicht voor toezicht en hoe om te gaan met nieuw wettelijk kader.
- Specifiek voor vergunningverlening:
 - * participatie bij vergunningverlening
 - * Aanpassen sturingsrapportages
 - * Aanpassen sablonen in B1-niveau
 - * herzien handreiking samenloop
 - * verbeteren koppeling SWF en DJUMA

Borging van middelen

In de begroting 2024 is met de VTH-capaciteitsinzet voor de reguliere werkzaamheden rekening gehouden. Loopt de geplande raming achterstand op, bijvoorbeeld door wijziging in prioritering, calamiteit of personele oorzaken, dan wordt bij de triaalrapportages van de programma’s Veiligheid, Watersysteem, Waterketen en Bedrijfsvoering aangegeven of er bijstelling noodzakelijk is. Eventueel houden we de planning op peil door externe capaciteit in te huren. Voor 2024 ziet dit er als volgt uit binnen V&H:

Vergunningen

Middelen Vergunningen	
Formatie totaal	11,8 fte
Personeelslasten (incl. overige kosten)	€ 918.700
Exploitatiekosten	€ 292.000

Tabel begroting team vergunningen (uit begroting 2024)

In de begroting, het formatieplan en het jaarplan van Waterschap Rijn en IJssel is personele capaciteit gereserveerd voor vergunningverlening. Hierbij is de inzet van capaciteit en uren voor de vakspecifieke kennis met betrekking tot watersysteem, keringen, ecologie en hydrologie niet meegenomen. Voor 2024 ziet dit er als volgt uit:

Functie	fte
Coördinator “planning en control” *	0,45
Juridisch medewerker *	0,75
Beleidsadviseur vergunningen	1,00
Medewerker vergunningen	5,70
Medewerker vergunningen (senior)	3,90

Tabel formatie team vergunningen

Handhaving

Middelen Handhaving	
Formatie totaal	11,00 fte
Personeelslasten (incl. overige kosten)	€ 995.900
Exploitatiekosten	€ 155.990

Tabel formatie team handhaving (uit begroting 2024)

In de begroting, het formatieplan en het jaarplan van Waterschap Rijn en IJssel is personele capaciteit gereserveerd voor toezicht en handhaving. Hierbij is de inzet van capaciteit en uren voor de vakspecifieke kennis met betrekking tot watersysteem, keringen, ecologie en hydrologie niet meegenomen. Voor 2024 ziet dit er als volgt uit:

Functie	fte
Coördinator “planning en control” *	0,45
Juridisch medewerker *	0.75
Beleidsadviseur handhaving	1,00
Medewerker handhaving incl junior	7,00
Medewerker handhaving (senior)	3,00

*Juridisch medewerker en de coördinator “planning en control” niet meegenomen in totale formatie VTH